

HTE | HEA

Hortobágy Természetvédelmi Egyesület
Hortobágy Environmental Association

Szikes Vizes Élőhelyláncolat LIFE átadható tapasztalatai

SLIFE24-NAT-HU-SAFEHAVENLIFE, Szeged, 2025. november 28., Ecsedi Zoltán

HTE | HEA

Hortobágy Természetvédelmi Egyesület
Hortobágy Environmental Association

Szikes Vizes Élőhelyláncolat LIFE (LIFE21-NAT-HU-SODICWETLAND SYSTEM-101074474) projekt adatai (3 000 ha)

Projektterület: HUHN20002 SAC - Hortobágy, Balmazújváros

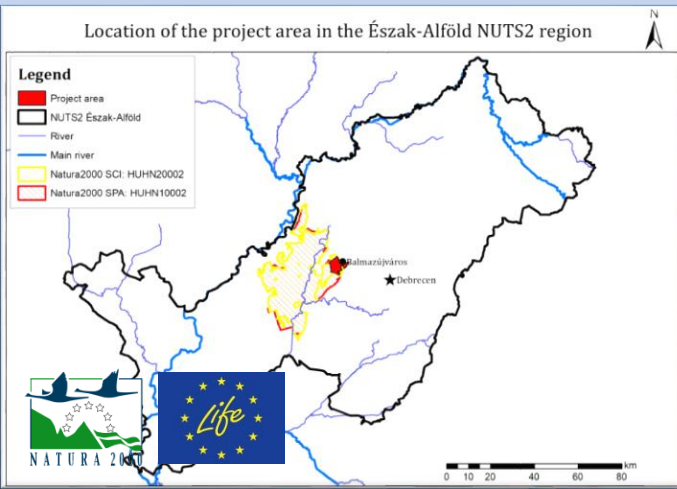
Összes költség: 3.149.611,34 €

75% EB társfinanszírozás: 2.362.208,52 €

24% Miniszterelnökség társfinanszírozás: 755 906,72 €

Projektidőszak: Kezdés: 2022.09.01. - Zárás: 2027.12.31.

Tanácsadó testület: HNPI,
TIVIZIG, Balmazújváros
Önkormányzat,
KOSSUTH, SZÁLKA és
HTE

Kedvezményezett: Hortobágy Természetvédelmi Egyesület

Társult kedvezményezettek:

1. MAGYAR RACKAJUH TENYÉSZTŐ EGYESÜLET (RACKA),
2. SZÁLKAHALMI ÁLLATTENYÉSZTŐ ÉS ÉRTÉKESÍTŐ KFT (SZLK),
3. BALMAZÚJVÁROSI KOSSUTH MEZŐGAZDASÁGI SZÖVETKEZET (KOSSUTH),
4. BALMAZÚJVÁROSI FELSOVÉGI LEGELTETÉSI TÁRSULÁS EGYESÜLET(FELSOVÉG),
5. KATHI FARM KERESKEDELMI ÉS SZOLGÁLTATÓ KFT (KATHI),
6. RÓNA LEGELTETÉSI TÁRSULÁS EGYESÜLET (RÓNA).

HTE | HEA

Hortobágyi Természetvédelmi Egyesület
Hortobágy Environmental Association

Közös összefogás és modellprojekt a Hortobágyon

Természetvédelmi
szakemberek

Hagyományos
legeltetést folytató
gazdálkodók

Vízügyi
szakemberek

Balmazújváros
Önkormányzat

Tanácsadó
testület

Főcél: Csapadékvíz
ésszerű hasznosítása

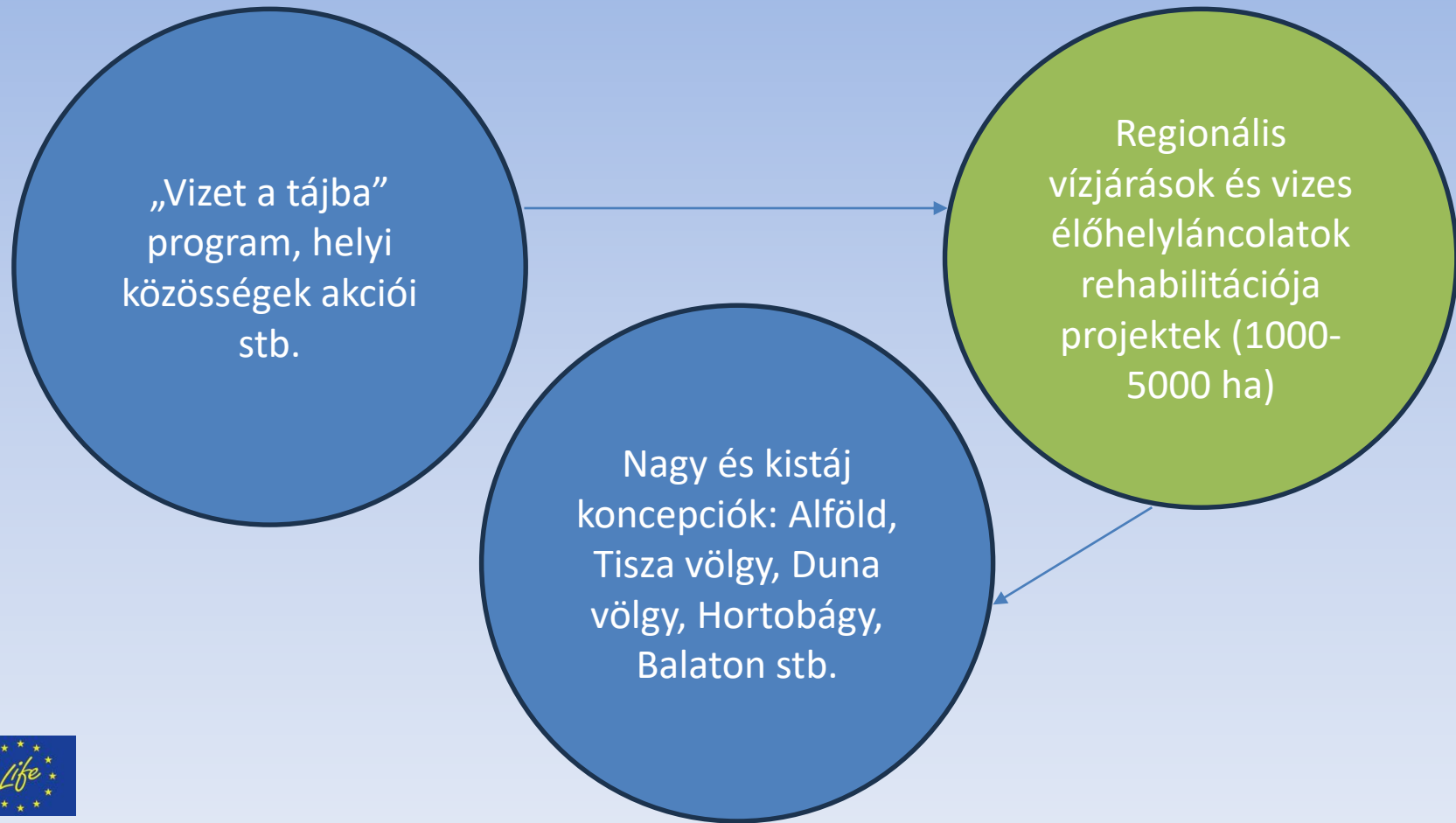

HTE | HEA

Hortobágy Természetvédelmi Egyesület
Hortobágy Environmental Association

Vizet a tájba, de tényleg!

HTE | HEA

Hortobágy Természetvédelmi Egyesület
Hortobágy Environmental Association

Vizet a tájba és LIFE program, Nagy-szik

HTE | HEA

Hortobágyi Természeti Környezetvédelmi Egyesület
Hortobágy Environmental Association

Szikes vizes élőhelyláncolat élőnyei

HTE | HEA

Hortobágy Természetvédelmi Egyesület
Hortobágy Nature Reserve Association

Vókonya, Nagyszik-Magdolna- Nyírőlapos-Nyárijárás-Daru-Karinkó (mikro-régiók)

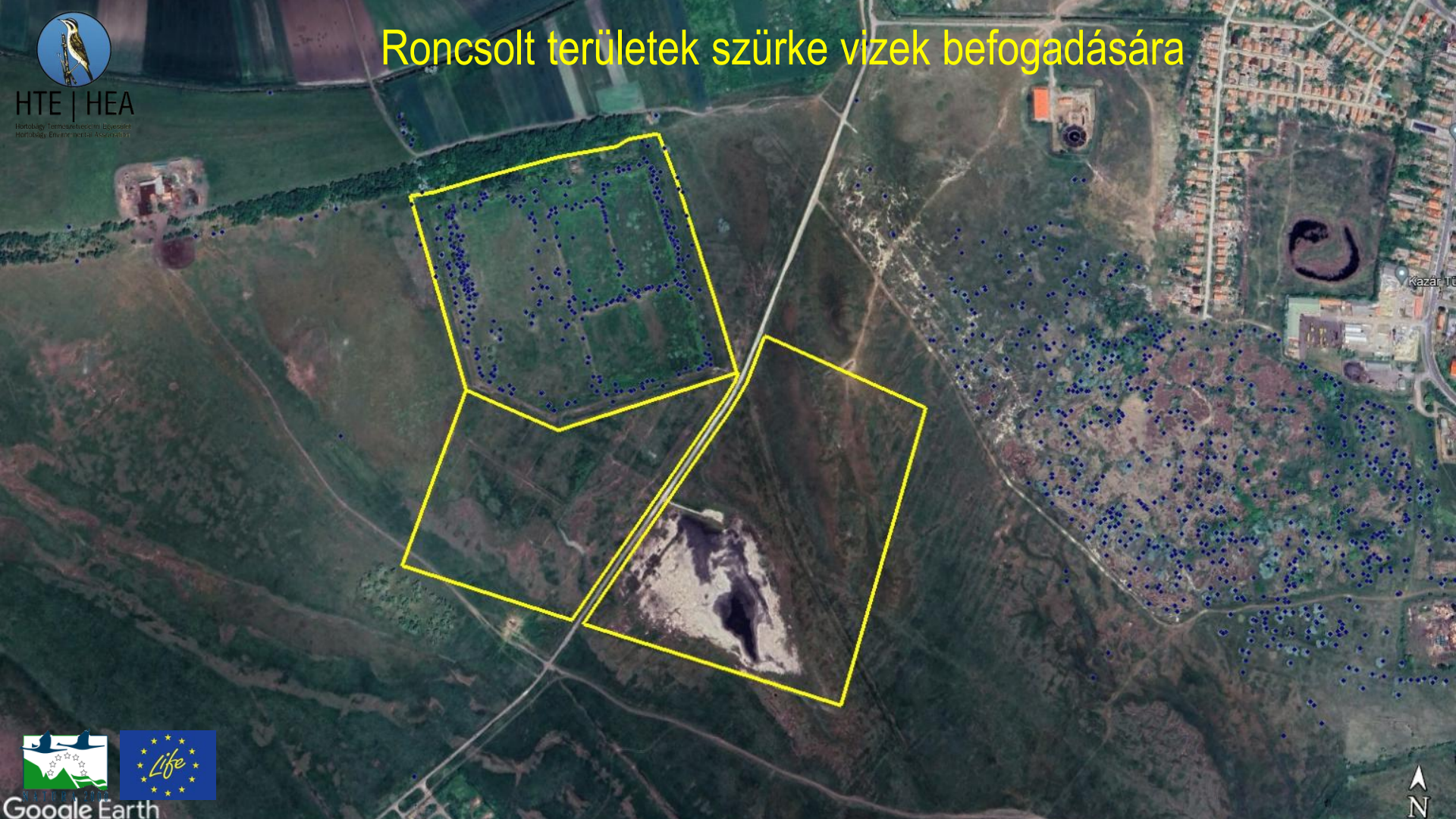

HTE | HEA

Hortobágy Természetvédelmi Igazgatóság
Hortobágyi Értéktérkép-Asztal

Roncsolt területek szürke vizek befogadására

Google Earth

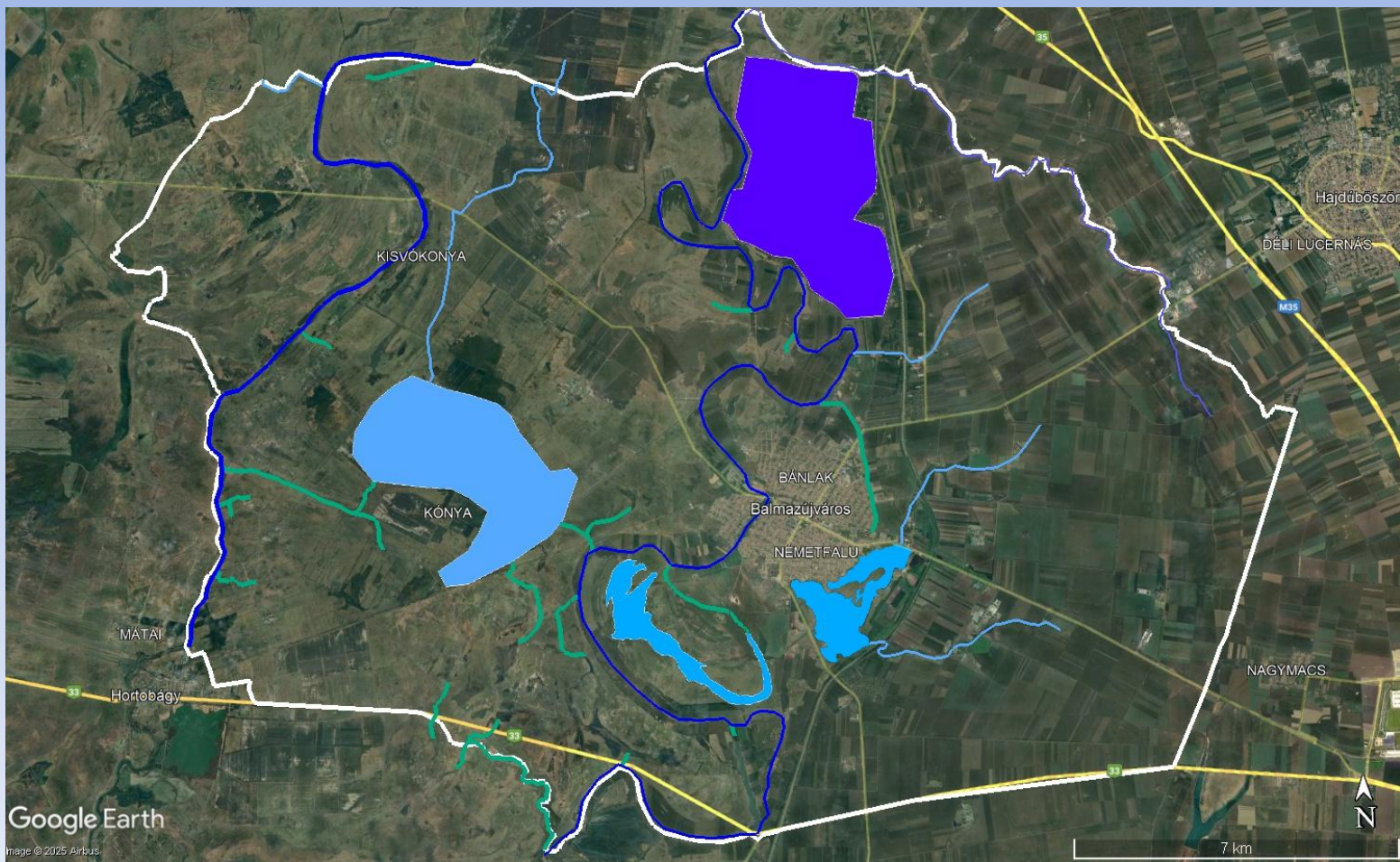

HTE | HEA

Hortobágy Természeti Védelmi Egyesület
Hortobágy Environmental Association

NRL 4. cikk: Vizes élőhelyek és vízgyűjtőjük helyreállítása

NRL 9. cikk: Folyó, vízfolyás és árterek, fokaik helyreállítása

HTE | HEA

Hortobágy Természetvédelmi Egyesület
Hortobágy Environmental Association

Referencia vízszint jellemzői

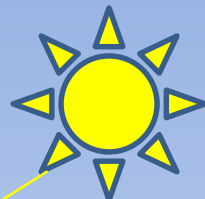
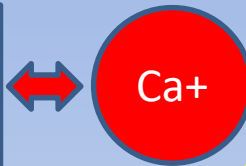
HTE | HEA
Hortobágy Természetvédelmi Egység
Hortobágy Environmental Association

Szikes vizes élőhelyek helyreállítása, kezelése és fenntartása: 3. lépés: rehabilitált sérült szikes vizes élőhely kezelése

1. Tapasztalat: Na⁺ and Ca⁺ Wars, minden általunk végzett beavatkozás a Na⁺ érdekeit szolgálja!

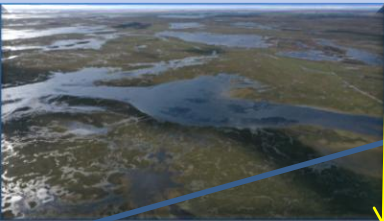
Kappiláris
övek
kialakulása,
Na⁺ többlet

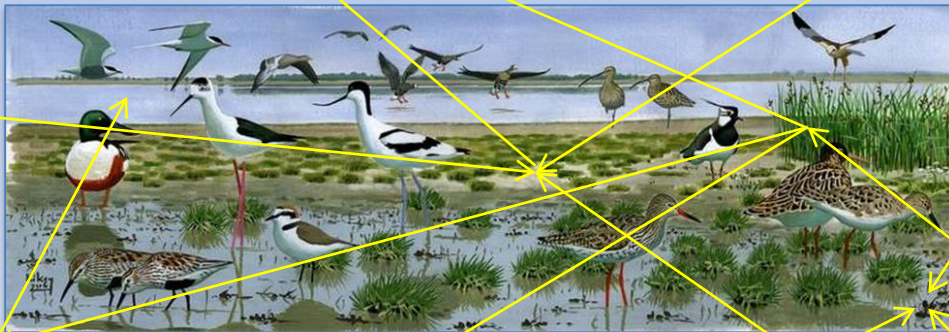
Szerves
anyag
eloxidálása

Szerves
anyag
tiprása,
fellazítása

Mocsári növényzet
kilegelése

Referencia
vízszint
biztosítása
minden tavasszal,
több Na⁺ bepárlás

Tólagos-
zavaros víz

Defláció

Trágya CO₂
tartalma segíti
a szikesedést

Taposás-
kopár szikes
talajfelszín

HTE | HEA

Hortobágy Természetvédelmi Egyesület
Hortobágy Environmental Association

Szikes vizes élőhelyek helyreállítása, kezelése és fenntartása: 3. lépés: Szikes vizes élőhely fenntartása

- 1. Tapasztalat:** A fenntartás a célállapot elérését és megtartását szolgálja a kezelés eszközeivel, nem szabad félúton megállni!
- 2. Tapasztalat:** Egy területegységet egy szukcessziós állapotban tartunk!
- 3. Tapasztalat:** Soda panscape koncepció bevezetése.

Célállapot eléréséig rehabilitáció után a fajok betelepülése, eltűnése, állományváltozásai hullámzik, és megjelenhetnek értékes fajok is, amelyek majd eltűnnek- ez egy természetes folyamat!

Célállapot pontos meghatározása, elérése, fenntartása

Szukcessziós hálóban betöltött szerep vízjárási egységen belül

5) Szikes rét

4) Szikes mocsár

3) Záródó színes szikes víz "fertő"

2C) Nyílt színes szikes víz

2B) Nyílt átmeneti szikes víz

2A) Nyílt zavaros szikes víz

1) Makrofiton mentes nyílt zavaros szikes víz (referencia állapot)

Szukcessziós háló

HTE | HEA

Hortobágy Természeti Park Egyesület
Hortobágy Environmental Association

Zámi Csirés-lapos

HTE | HEA

Hortobágy Természeti Védelmi Egyesület
Hortobágy Environmental Association

Zámi Csirés-lapos

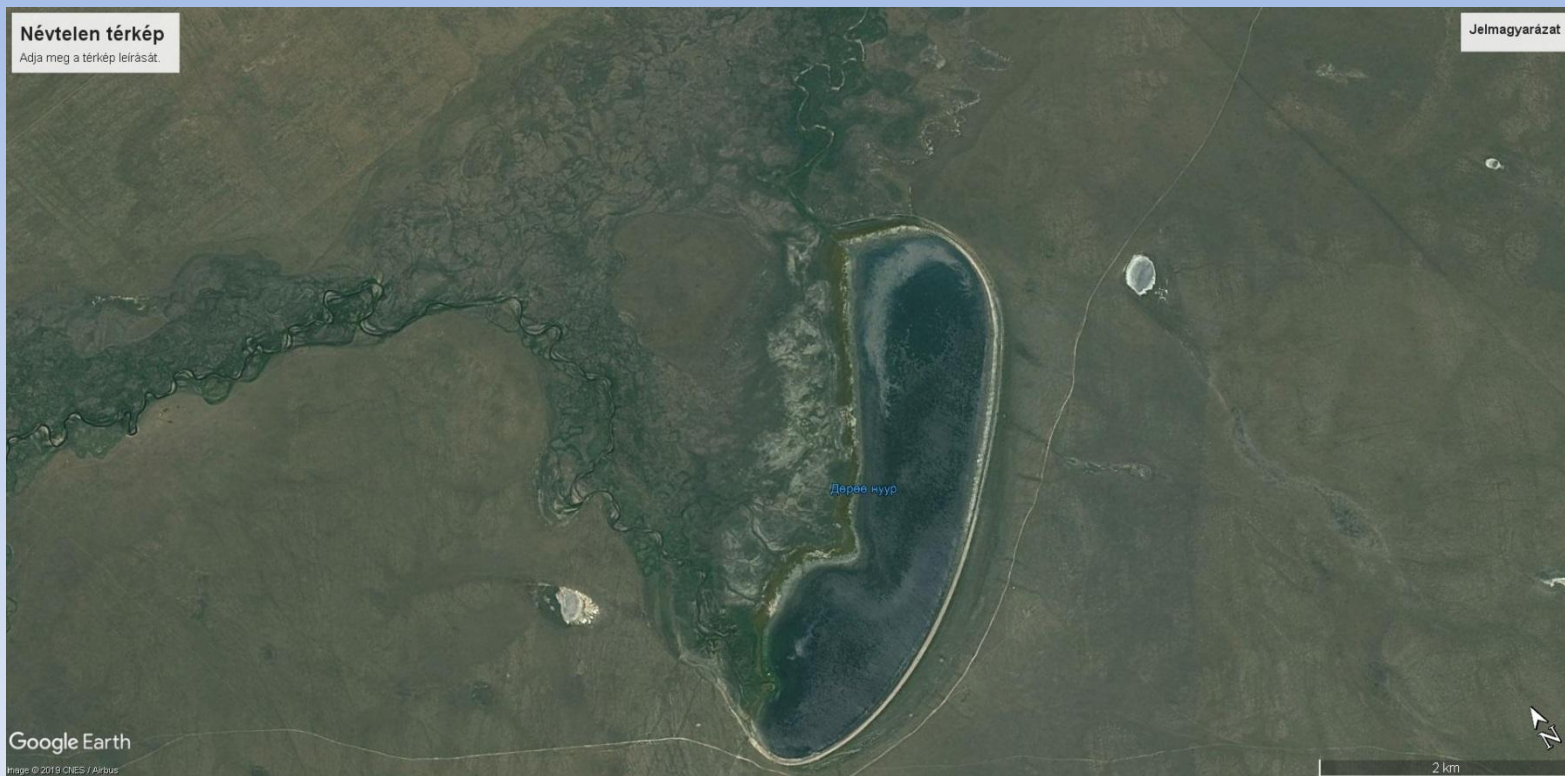

HTE | HEA

Hortobágy Természeti Védelmi Egyesület
Hortobágy Environmental Association

Természetes vízfolyás rendszere sztyeppptóval Mongóliában

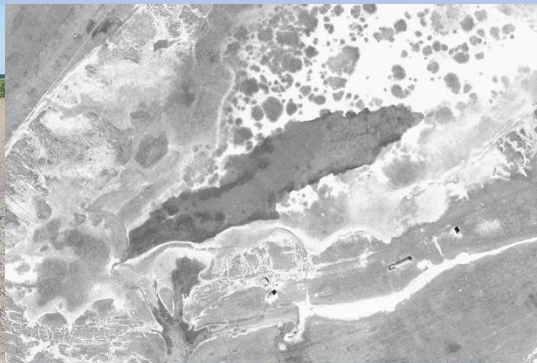

HTE | HEA
Hortobágy Természetvédelmi Egyesület
Hortobágy Environmental Association

Szikes vizek eredete és problémái

- 1) Közvetlen vízgyűjtőről csapadékvíz;
- 2) Tágabb vízgyűjtőről ideszállított vízfolyások által;
- 3) Feltörő talajvíz (földárja).

Problémák: sztyeppesedés, rétiesedés

Defláció-feltöltődés

HTE | HEA
Hortobágy Természeti Park Egyesület
Hortobágy Environmental Association

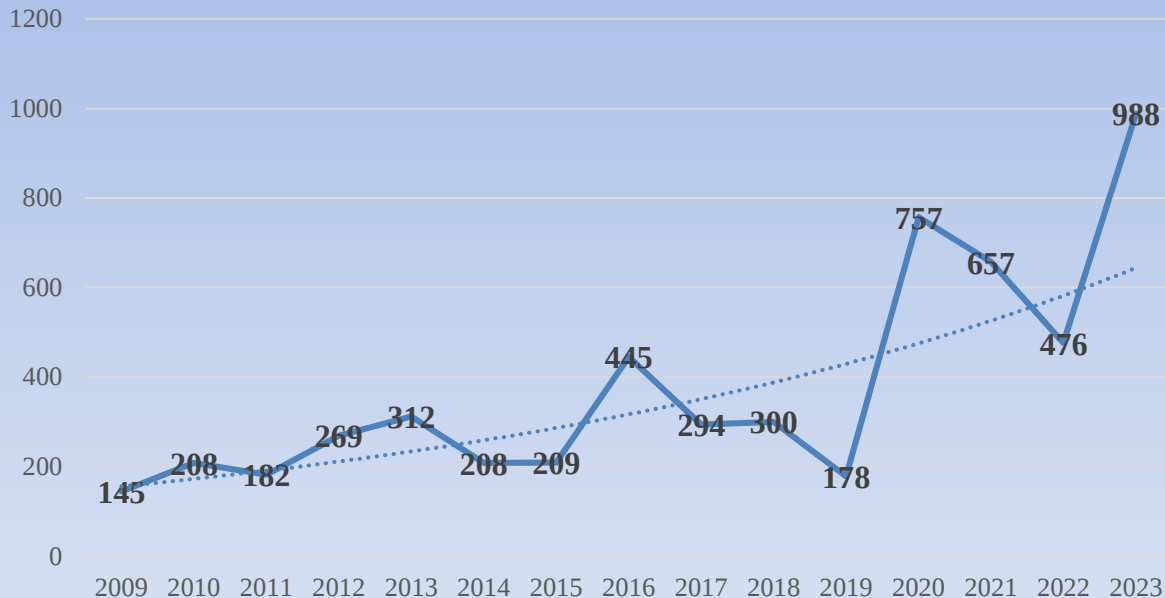

HTE | HEA

Hortobágyi Természetvédelmi Egyesület
Hortobágy Environmental Association

LIFE projektek fontossága a madárvédelemben

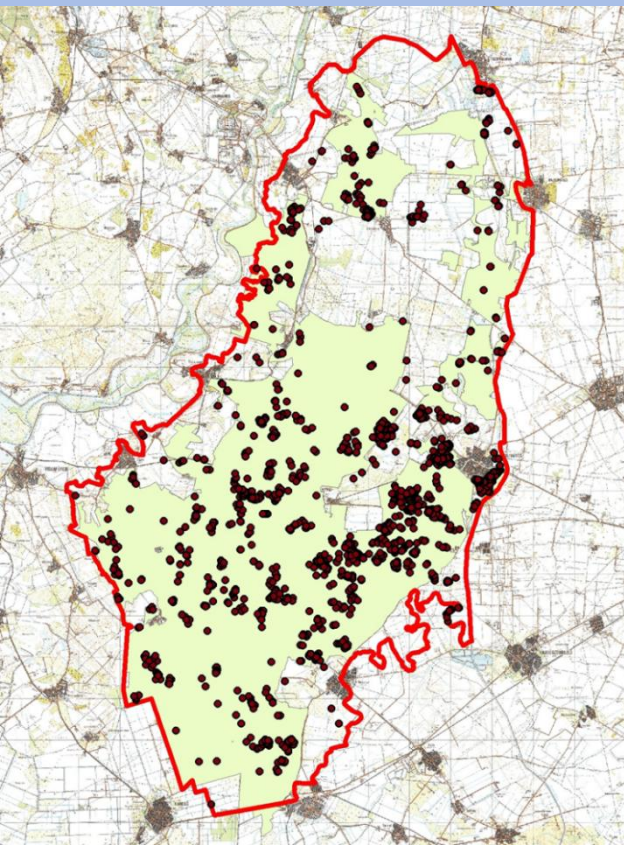
(Hat partimadár faj összesített fészkelő állományának változása (pár) a hortobágyi partimadár háromszögben 2009 és 2023 között (Nagy-Vókonya, Nyári-járás, Nyíró-lapos, Daru-Karinkó, Magdolna-pusztta, Nagy-szik, Kerek-fenek)

HTE | HEA
Hortobágy Természeti Egyesület
Hortobágy Environmental Association

Partimadár felmérés eredménye a Hortobágy kistájon

	Legelőtavak LIFE terület	Legelőtavak LIFE terület%	Legelőtavak LIFE terület denzitás		LIFE terület	LIFE terület%	LIFE terület denzitás
gólyatölcs	22	8,63	0,00401		207	81,18	0,01218
gullipán	8	6,06	0,00146		62	46,97	0,00365
ugartyúk	0	0,00	0,00000		0	0,00	0,00000
kis lile	1	3,13	0,00018		9	28,13	0,00053
bibic	108	6,97	0,01971		468	30,19	0,02753
sárszalonka	2	5,41	0,00036		10	27,03	0,00059
nagy goda	1	2,33	0,00018		18	41,86	0,00106
piroslábú cankó	20	6,97	0,00365		133	46,34	0,00782
Összesen	162	6,92	0,02956		907	38,76	0,05335
	terület (ha)	5 480 (2,87%)			terület (ha)	17 001 (8,90%)	

1) A legelőtavak LIFE terület 2,9 %-a a hortobágyi élőhelyeknek, viszont a felmért partimadarak 6,9%-a költött itt.

HTE | HEA

Hortobágyi Természeti Park Egyesület
Hortobágy Environmental Association

Madarak élőhelykezelése

Köszönöm a figyelmet!